

Міжнародний гуманітарний університет
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
Циклова комісія зі спеціальності Дизайн
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.20 ФОТОГРАФІЯ І ФОТОГРАФІКА

Галузь знань	<u>02 Культура і мистецтво</u>
Спеціальність	<u>022 Дизайн</u>
Назва освітньо-професійної програми	<u>«Дизайн»</u>
Рівень освіти	<u>фаховий передвищій</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
викладач Кельнік Аркадій Петрович	+380 94 917 69 96	R_kadiy@ukr.net

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

«Фотографія і фотографіка» – підготовка здобувачів до самостійної роботи яка є невід'ємною частиною професійної діяльності графічного дизайнера - мета викладання дисципліни. Програма спрямована на розширення творчих можливостей майбутніх фахівців. Вивчення фотографіки як специфічного виду мистецтва графіки дозволяє функціональні особливості фотографії включати в проєктування "графічного продукту". Інтерес сучасного споживача до фотографіки як до самостійного виду графічного мистецтва, так і до синтетичного застосування можливостей фотографії в широкому асортименті поліграфічного виробництва, дає підстави для особливо уважного підходу до дисципліни курсу. Методичні особливості цього курсу припускають розгляд всього спектра становлення фотографіки як в історичному плані, так і в структурно-стильовому розвитку від фотографії до мистецтва фотографіки. Дисципліна «Фотографія і фотографіка» вивчає питання технології творчості, прийоми та засоби композиційної розбудови проєктів, фундаментальні поняття теорії та практики мистецтва. Курс призначений для підготовки фахівців з прикладної графіки (промислової графіки, графічного і медійного дизайну, упаковок) має на меті сприяти засвоєнню здобувачами теоретичних і практичних прийомів з точки зору естетики. Він виходить із ставлення до фотографії як до одного з найважливіших засобів створення художньої форми. В програмі курсу особлива увага приділяється особливим професійним приемам та відповідним комп'ютерним технологіям, що надає можливість відпрацювати основні типологічні принципи.

Метою викладання дисципліни «Фотографія і фотографіка» є вивчення основних етапів розвитку фотографії її застосування у рекламі і поліграфічній продукції, створення відповідних проєктних композиційних стилізацій засобами фотографіки і саме тому оволодіння специфічною технікою художнього проєктування.

Пропедевтика викладання навчальної дисципліни «**Фотографія і фотографіка**» міститься в тому, щоб на основі аналізу великої кількості конкретного матеріалу розкрити логіку розвитку фотомистецтва, створення різноманітних проєктних композицій, враховуючи світовий сучасний досвід. В програмі курсу значна увага приділяється специфічним професійним та науково-методологічним питанням, що надає можливість відпрацювати типологічні принципи архітектоники курсу.

Мета дисципліни також полягає у формуванні широкого загальнокультурного світогляду, професійної свідомості та проєктної культури майбутнього дизайнера, а також у виховуванні конструктивного, структурного мислення, вміння аналізувати проєктні фотодокументи. Її призначення полягає не лише у тому щоби задовольнити пізнавальні потреби студента, а й виховати у них дух впевненості в собі, розуміння законів фото композиції та володіння професійною термінологією.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Фотографія і фотографіка» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми в сфері графічного дизайну та виробництва, або у процесі навчання, що передбачає застосування методів теорії та історії дизайну і виробництва, та характеризується комплексністю та певною невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Здатність застосовувати теоретичні знання в області мистецтва та дизайну, враховувати традиційні та сучасні культурно-мистецькі процеси й практики у власній професійній діяльності.

СК2. Здатність візуалізувати творчі задуми при створенні об'єктів дизайну.

СК11. Здатність до професійного просування власних творчих компетентностей на ринку праці.

СК12. Здатність презентувати результати власної та/або командної творчої діяльності, у тому числі продукт дизайну перед різними аудиторіями.

Навчальна дисципліна «**Фотографія і фотографіка**» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

РН4. Застосовувати базові поняття, концепції, принципи, техніки і технології дизайну в процесі створення об'єктів дизайну.

РН6. Застосовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для пошуку та аналізу необхідної інформації у вирішенні практичних проблем.

РН11. Обґрунтовувати вибір технік, технологій та матеріалів для створеного або спроектованого об'єкту (продукту) дизайну, враховуючи його екологічну безпеку.

PH17. Презентувати власні професійні компетентності, створені об'єкти (продукти) або їх елементи в професійному середовищі, перед клієнтами, користувачами та споживачами, враховуючи тенденції ринку праці у сфері дизайну

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

- основних етапів розвитку фотографії
- видів і сфер фотографічного композиційного проектування
- засобів виконання будь-яких творчих завдань при створенні фотографічних композицій
- професійних прийомів виконання творчих завдань
- засобів дизайну поєднаних з образотворчим мистецтвом і фотографією

Уміння:

- аналізувати досвід розвитку провідних тенденцій мистецької сфери;
- використовувати методи художнього аналізу під час виконання власних робіт;
- на рівні відтворення визначати особливості композиційних і конструктивних підходів у відомих творах фотомистецтва та розпізнавати їх стилі;
- виконувати відповідні композиції застосовуючи фотографічні засоби у різних жанрах, заданих умовах, поліграфії, сценографії, ярмарочно-виставковій діяльності, рекламі тощо.

Навички:

1. Упорядковувати набуті знання у вигляді виконання індивідуальних завдань.
2. Аргументовано вибирати предметні області майбутніх проектних розробок (на прикладі одного із об'єктів проектування).

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні	Практичні	Самостійна робота	Курс (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
5	150	28	42	80	4 (на основі БЗСО) 3 (на основі ПЗСО)	7 (на основі БЗСО) 5 (на основі ПЗСО)	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	всього	у тому числі		
		лекції	практ.	сам. роб.
Змістовий модуль 1. ІСТОРІЯ ФОТОГРАФІЇ.				
Тема 1. Народження світложивопису	10	2	2	6
Тема 2. Взаємовплив фотомистецтва і образотворчого мистецтва	12	2	4	6
Змістовий модуль 2. ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ З'ЙОМКИ				
Тема 3. Робота над формою, засоби виразності.	12	2	4	6
Тема 4. Художні особливості оптики	12	2	4	6
Змістовий модуль 3. ФОТОКОМПОЗИЦІЯ				
Тема 5. Фотокомпозиція, як об'єкт сприйняття	10	2	2	6
Тема 6. Фотокомпозиція, як результат процесу побудови	12	2	4	6
Тема 7. Фотокомпозиція, як розвиток і втілення ідейно-художнього задуму в сюжеті і в художньо-образному рішенні (семантичний аспект)	12	2	4	6
Тема 8. Фотокомпозиція, як система відносин усіх елементів форми, в якій матеріалізується задум (синтаксичний аспект)	10	2	2	6
Тема 9. Фотокомпозиція з точки зору впливу художнього цілого на соціально функціонуючу особистість (прагматичний аспект)	14	2	4	8
Тема 10. Визначення фото композиції, роль і значення її в структурі художнього проекту	14	2	4	8
Змістовий модуль 4. ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ ГАРМОНІЗАЦІЇ, ЇХ МІСЦЕ В ЛАНЦЮЗІ ФОРМОТВОРЧИХ ФАКТОРІВ				
Тема 11. Фото редактори	16	4	4	8
Тема 12. Змішані техніки	16	4	4	8
<i>Усього годин</i>	150	28	42	80
<i>Підсумковий контроль - екзамен</i>				

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Назви теми	денна форма
Змістовий модуль 1. ІСТОРІЯ ФОТОГРАФІЇ.	
Тема 1. Народження світложивопису	6
Тема 2. Взаємовплив фотомистецтва і образотворчого мистецтва	6
Змістовий модуль 2. ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ З'БОМКИ	
Тема 3. Робота над формою, засоби виразності.	6
Тема 4. Художні особливості оптики	6
Змістовий модуль 3. ФОТОКОМПОЗИЦІЯ	
Тема 5. Фотокомпозиція, як об'єкт сприйняття	6
Тема 6. Фотокомпозиція, як результат процесу побудови	6
Тема 7. Фотокомпозиція, як розвиток і втілення ідейно-художнього задуму в сюжеті і в художньо-образному рішенні (семантичний аспект)	6
Тема 8. Фотокомпозиція, як система відносин усіх елементів форми, в якій матеріалізується задум (синтаксичний аспект)	6
Тема 9. Фотокомпозиція з точки зору впливу художнього цілого на соціально функціонуючу особистість (прагматичний аспект)	8
Тема 10. Визначення фото композиції, роль і значення її в структурі художнього проекту	8
Змістовий модуль 4. ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ ГАРМОНІЗАЦІЇ, ЇХ МІСЦЕ В ЛАНЦЮЗІ ФОРМОТВОРЧИХ ФАКТОРІВ	
Тема 11. Фото редактори	8
Тема 12. Змішані техніки	8
<i>Усього годин</i>	80

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювання.	60%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення екзамену.	40%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; індивідуальне опитування; робота у групах; розв'язання ситуаційних завдань, практичних завдань, екзамен
--	--

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	20
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	15
Виконання індивідуальних завдань (проектна робота студента)			
1.3. Підготовка проектних завдань за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (перегляд) готових проектних завдань за заданою тематикою	15
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	10

¹ Індивідуально-консультаційна робота викладача зі студентами

Разом балів за поточний контроль	60
Підсумковий контроль - <i>екзамен</i>	40
Всього балів	100

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Рівень знань оцінюється:

– «відмінно» / «зараховано» А – від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та практичних заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував есе за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у навчальній роботі;

– «добре» / «зараховано» В – від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та практичних заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував есе за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у навчальній роботі;

– «добре» / «зараховано» С – від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, есе та активність у навчальній роботі;

– «задовільно» / «зараховано» D – від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, есе;

– «задовільно» / «зараховано» Е – від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та практичних заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи;

– «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;

– «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		

35-59 (3)	FX	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Альберс Йозеф. Взаємодія кольору. Переклад Катерина Смірнова. Вид-во : ArtHuss, 2024. 208 с.
2. Говарт Софі, Макларен Стівен. Вулична фотографія сьогодні. Вид-во : ArtHuss, 2024. 232 с.
3. Іттен Йоганнес. Наука дизайну та форми. Вступний курс, який я викладав у Баугаузі та інших школах / Йоганнес Іттен. Пер. із нім. Сергій Святенко. Київ : ArtHuss, 2021. 136 с.
4. Іттен Йоганнес. Мистецтво кольору : Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. Навчальний посібник / Йоганнес Іттен. Пер. із нім. Сергій Святенко. Київ : ArtHuss, 2022. 96 с.
5. МакКарі Стів. Нерозказане: історії, що криються за фотографіями. Переклад Ірина Смілянець. Вид-во : ArtHuss, 2024. 304 с.
6. Павлова Т. В. Фотомистецтво в художній культурі Харкова останньої третини ХХ століття (на матеріалі пейзажного жанру). Автореферат дисертації. Харків, 2007
7. Синепупова Н. Композиція: Тотальний контроль / Наталія Синепупова; Пер. Роза Турманова. Київ : ArtHuss, 2019. 240 с.
8. Теорія і практика композиції: навч. посібн. / М. О. Пичкур; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 248 с.
9. Українська художня фотографія: етапи становлення та мистецькі засади розвитку: навч. посіб. / В. В. Пилип'юк ; [наук. ред. Ю. Сливка]. 2-ге вид., переробл. і доповн. Л. : Світ, 2011. 176 с. : фотогр. Бібліогр.: с. 173-175 (87 назв). ISBN 978-966-603-500-7
10. Чарлі Пікард, Джаміла Кнопф, Гувейз, Натан Фоукс. Колір і світло (Від майстрів мистецтва). Переклад Наталія Купрійчук. Вид-во : ArtHuss, 2024. 384 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського : веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>. (дата звернення: 02.09.2020).
2. http://irbis.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_plus/cgiirbis_64_ft.exe
3. 304 с. URL: http://irbis.npu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_plus/cgiirbis_64_ft.exe

Самі корисні ресурси

1. National Geographic Photography. Відомий своїми чудовими знімками дикої природи.
2. BBC News In Pictures. Можливо трохи консервативно, але дуже якісно.
3. Great Photojournalism. Спільнота професійних фотожурналістів.
4. World Press Photo. Архів фотографій учасників щорічного конкурсу з 1955 року.
5. File Magazine. Журнал неординарних, що кидають виклик, знімків та ілюстрацій.
6. MagnumPhotos. Роботи професійних фотографів агенції Magnum.
7. Royal Photography Society. Галерея спільноти британських фотографів.
8. Phase. Журнал із цікавими проектами фотографів з різних країн.
9. FlakPhoto. Колекція індивідуальних знімків та фотопроектів.

10. Unsplash. Галерея світлин високої якості.
11. 500px. Найпопулярніший ресурс для фотографів.
12. Pinterest. Досить хаотичний ресурс, але при вдало сформульованому запиті може бути корисним.
13. Inspirationgrid. Величезна колекція якісних знімків.
14. PlanetPics. Фотографії найкрасивіших місць Землі.